

PŘÍLOHA

Zpravodaje Štěpánovska

říjen 2024

Sedmdesátiny prof. Dr. Richarda Čemuse SJ

Vážený otče, milý příteli,

dovolte mi, abych se písemně vyjádřil s úctou k Vám, mimořádnému člověku, u příležitosti Vašich významných narozenin. S velkou pokorou a vděčností, že mám tu čest napsat o někom, kdo po celý svůj život věnoval svou energii, víru a moudrost nejen církvi, ale i nám všem.

Otče Richarde, ve své dlouhé a neúnavné službě jste se stal inspirací pro mnoho lidí. Jako jezuita a vatikánský diplomat jste neúnavně pracoval na propojení mezi Východem a Západem, hledal porozumění tam, kde bylo dlouho jen rozdělení. Vaše diplomatické mise i působení pro východní církve byly plné odhodlání, víry a hluboké lidskosti. Sám jste zažil útěk před nesvobodou z tehdejšího socialistického Československa, ale nikdy jste nezažkl. Naopak, dokázal jste svými slovy a činy šířit naději a lásku všude, kde jste působil. Jako charismatický kazatel jste mnohé z nás vedl k hlubšímu porozumění víry, ale také k lidské sounáležitosti. A jako štěpánovský patriot jste nezapomněl na své kořeny a vždy jste se k nim hrdě hlásil.

Dnes se skláním před Vámi nejen jako starosta, ale především jako člověk, který měl to štěstí Vás poznat.

Promoce Richarda Čemuse v Římě r. 1988

Richard Čemus při bohoslužbě v kostele sv. Bartoloměje v Trhovém Štěpánově

Richard Čemus slouží mši svatou v kostele sv. Bartoloměje v Trhovém Štěpánově

Jste nejen vynikajícím knězem a diplomatem, ale především dobrým člověkem. A to je dar, který je v dnešní době obzvlášť vzácný. K vašim 70. narozeninám Vám přeji nejen pevné zdraví, ale také neustálou radost z vašeho poslání, které tolik obohatilo naše životy. Děkuji Vám za všechno, co jste pro nás udělal, a těším se, co všechno ještě společně prožijeme. Bůh Vám žehnej.

*S úctou a obdivem
Josef Korn starosta města*

Vzpomínka na Richarda Čemuse u příležitosti 70. narozenin

Potěšilo mě vyzvání, abych napsal něco o Richardu Čemusovi. Na druhé straně se cítím zaskočen, co mám o něm napsat, když jeho život je velmi pestrý, bohatý a částečně poznamenaný nepřízní životních událostí. Byl by to delší článek. Jeho životopisné údaje lze nalézt na Wikipedii.

Richard Čemus s Ing. Přemyslem Zoubkem

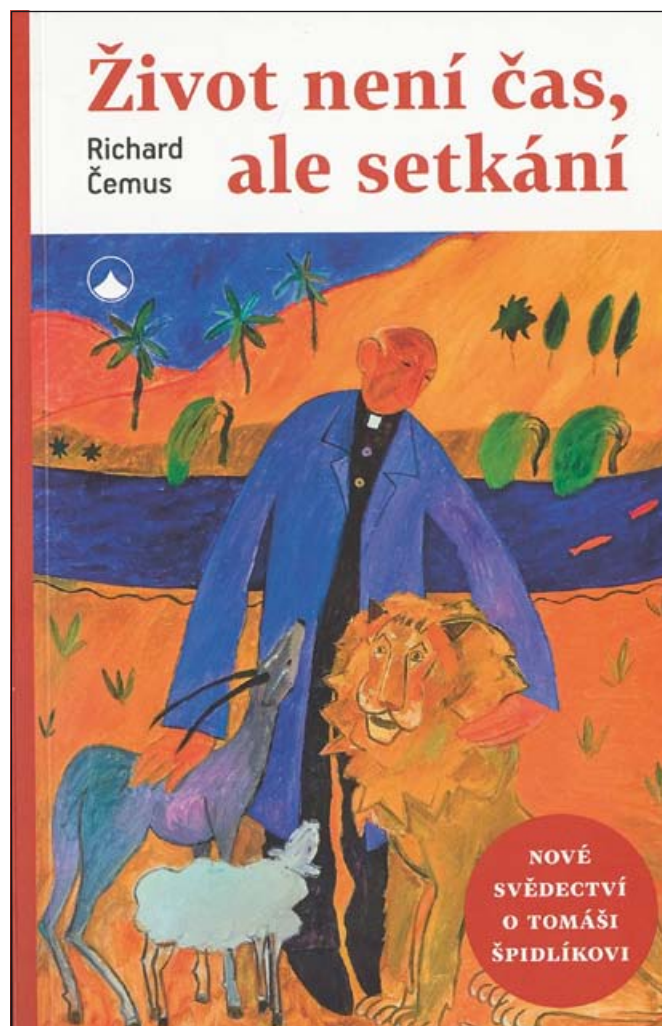
Přesto alespoň několik údajů. Jubilant má kořeny v našem městě. Jeho prarodiče i maminka byli zdejší rodáci. Proto má Richard vřelý vztah k našemu městu a má ho tím více rád. Narodil se v Praze 2. září 1954. Potupný 21. srpen 1968 prožil v Trhovém Štěpánově a následující školní rok ve zdejší základní škole. Jeho spolužákem byl Daniel Kaleta, vnuk Karla Kolmana. Podle jeho slov to byly jeho první ekumenické kontakty včetně židovské minulosti. Většinu svého života prožil v cizině, zejména v Německu, Rakousku a v Římě. Působil i v Rusku jako pracovník v diplomacii. Stal se členem Tovaryšstva Ježíšova a věnoval své duchovní síly nejen této komunitě.

Alespoň jednou za rok, o prázdninách, se vracel do Trhového Štěpánova ke svým příbuzným. Těšilo ho, že ve zdejším kostele sv. Bartoloměje mohl sloužit mše svatě a kázat Boží Slovo.

Poprvé jsem se sešel s prof. Čemusem na štěpánovské pouti v roce 2000. Požádal jsem ho, aby odpověděl na několik otázek pro Zpravodaj Štěpánovska, který jsem tehdy redigoval. Setkával jsem se s ním každoročně nejen v jeho bydlišti, ale i u mě doma. Měli jsme

řadu rozhovorů nad Biblií i historií. Naše setkávání vyrostla v upřímné přátelství mezi katolickým knězem a protestantem. Při jednom ze setkání na zahradě domu v Nádražní ulici se mě otázal, ale ani nezaskočil, abych mu v několika větách pověděl, jak chápu několik textů z Bible. Nemám takovou paměť, jakou měl Richard, protože si na ně už nevzpomínám. Po nějakém čase mi pověděl, že mé myšlenky použil v kázání na Hrádku. Jednou mě pozval do štěpánovského kostela na bohoslužbu Slova. Rád jsem pozvání přijal. Po bohoslužbě mě přivítal jako bratra v Kristu a svého přítele. Neuvěřitelné, ale takový je. Laskavý, všímavý, mistr slova s krásnou češtinou, za kterou by se nikdo nemusel stydět. V řadě vánočních i velikonočních číslech Zpravodaje Štěpánovska mohli čtenáři číst jeho články, které měly velký ohlas. Spolupracovat s takovým člověkem byla radost!

Na prof. Čemuse vzpomíná mnoho lidí z našeho okolí. Výrazně se zapsal do jejich srdcí, i do mého. Kázání, která pronášel, byla jasná, srozumitelná, výstižná. Díky Bohu za to.

Obal knihy Život není čas, ale setkání

Richard Čemus s kardinálem Špidlíkem – fotografie z knihy Život není čas, ale setkání

V současnosti P. Richard Čemus pobývá, odpočívá a využívá péči sester řeholního institutu Congregatio Jesu na zámku Štěkeň v jižních Čechách. Jménem přátel z Trhového Štěpánova posíláme jubilantovi Richardu Čemusovi upřímné pozdravy na zámek Štěkeň. Rádi vzpomínáme a ze srdce přejeme hojnost Božího milosrdenství a každodenní pomoci. Připojuje se autor článku.

Jaromír Vlček

*Prof. Richard Čemus s tehdejší
předsedou vlády Petrem Nečasem
v roce 2012 ve Vatikánu;
foto z archivu autora*

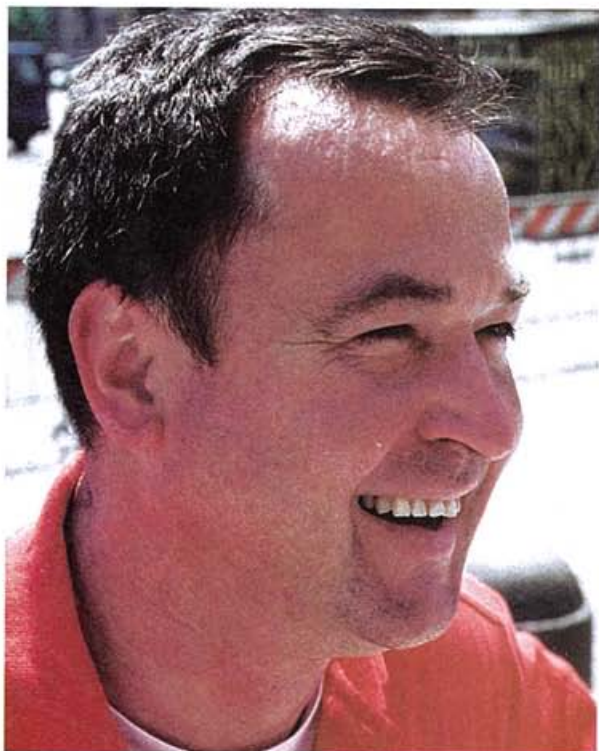
Prof. Richard Čemus a ThDr. Jiří Lukl při výstavě Biblií v Trhovém Štěpánově v roce 2006; foto František Skalický

VŠICHNI SE MUSÍME UČIT TOLERANCI

říká v rozhovoru pro Révu rektor papežské koleje Russicum P. Richard Čemus SJ

Sraz je v půl jedné před bazilikou Santa Maria Maggiore v Římě. Tak zněla domluva s rektorem Russica, papežské východní koleje, jezuitou P. Richardem Čemusem. Profesor na Papežském východním institutu, jehož vědeckou doménou je spiritualita východního mnišství, a přímý žák známého teologa východu patera Tomáše Špidlíka přišel na minutku přesně, a po krátké prohlídce největší mariánské baziliky v Římě nás pozval do nedaleké budovy koleje na oběd. Protože byl přítomen i sbormistr zdejší scholy pater Ludvík Pichnar, narozený ještě ve staré monarchii, mluvilo se napůl česky a rusky. Ostatně ruština je v Russicu jednacím jazykem.

P. Richard Čemus SJ (snímek Ondřej Ptáček)

Mohl byste představit papežskou kolej Russicum? Odkud pochází studenti, kteří zde bydlí? Kde studují?

Zhruba dvacet až třicet studentů naší koleje přichází z místních církví východní Evropy. Jsou zde i kněží pravoslavné církve. Většina studentů je v současnosti z východního Slovenska, tedy z košického exarchátu, jsou zde i z prešovské eparchie, značná část je z Ruska, Ukrajiny, Podkarpatské Rusi, máme i zástupce Polska. Komu-

nita je, jak vidíte, mezinárodní, každý rok se mění. Příští rok přijede poprvé také student z pražského řeckokatolického exarchátu.

Většina z nich studuje na Papežském východním ústavu, to je vysoce specializovaný ústav pro východní církevní vědy.

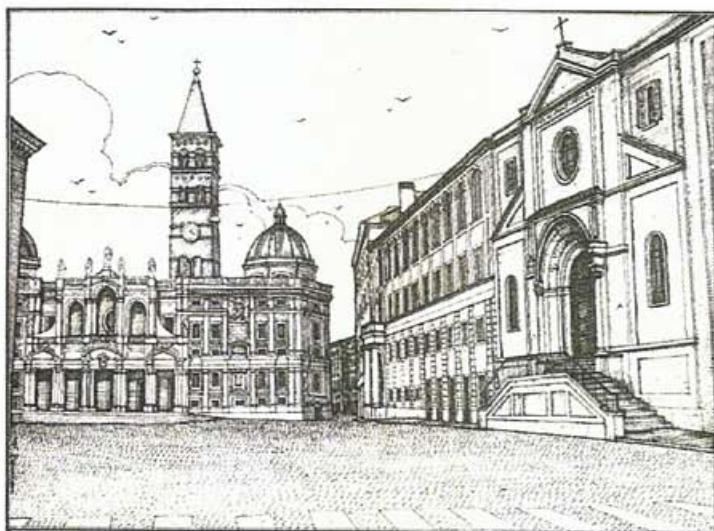
Velmi žádané je studium východního církevního práva a liturgiky. Pokud je však přání biskupa jiné, mohou studenti docházet také na Gregoriánskou nebo Lateránskou univerzitu, máme také celou řadu studentů na Alfonsiánské akademii, která je zaměřena na morální teologii.

V čem je život v Russicu rozdílný oproti jiným římským kolejím? Který ritus upřednostňujete při společných bohoslužbách?

Hlavní specifikum života v Russicu je v tom, že kolej má východní charakter. Tak byla i založena, ovšem v posledních desetiletích se otevřela jak pravoslavným, tak také studentům západního obřadu. Dohromady tvoříme komunitu nejen ekleziologickou, ale v rámci katolické části i rituálně rozvrstvenou. Většina je byzantsko-

Portrét P. Tomáše Špidlíka SJ (snímek Ondřej Ptáček)

Pohled na baziliku Santa Maria Maggiore, vpravo Papežská kolej Russicum s kostelem svatého Antonína (repro KT)

slovanského obřadu, máme zde i latinskou kapli, protože každý provozuje ten obřad, ke kterému patří.

Pocituji, že nejen v rámci různých konfesí, tedy pravoslavné a katolické církve, ale i uvnitř církve katolické je třeba pracovat na otevření se oné „druhé části plic“, jak říká papež. Tedy v důsledku přijmout realitu východní církve, která má bohatou tradici. Zvláště pro západní katolíky je to někdy obtížné. Důležité je poznat, že se mohou vzájemně obohacovat a současně si vážit svých tradic. Tak to i výslovně požaduje Svätý otec v apoštolském listě *Orientalium lumen*.

Jak vy sám jste se stal rektorem Russica? Co vás zaválo do těchto „východních“ vod?

To bylo tak trochu náhodou. Jsem z generace, která zažila invazi ruské armády v roce 1968, a proto jsem výuku ruštiny nesl velmi těžce. Prozřetelnost Boží však použila i toto. Právě znalost ruštiny a zkušenost s komunismem v naší vlasti byly důvodem, proč jsem byl po revoluci v roce 1989 povolán na vatikánský Státní sekretariát (pozn. autora: ve státní správě mu odpovídá ministerstvo zahraničí), protože bylo zapotřebí specializovaných pracovníků pro kontakt se střední a východní Evropou. V té době byl nedostatek apoštolských nunciů a diplomatů. Po jednoleté práci na sekretariátu jsem byl vyslán do Moskvy, kde jsem v letech 1991–1993 působil na nunciatuře. Zřejmě tato přímá zkušenost s Ruskem vedla k tomu, že jsem po návratu nejdříve učil na Papežském východním ústavu spiritualitu křesťanského východu, zároveň jsem se stal místopředsedou centra Aletti (nově

„Vzkříšení našeho Pána“ v ikonografickém znázornění (repro KT)

Matka Boží Panna Maria vévodí veškerému stvoření - detail z fresky, která zdobí refektář Russica (snímek Ondřej Ptáček)

založeného centra pro kontakt mezi východem a západem), a poté mě jmenoval generál jezuitského řádu rektorem Russica.

Vyrostl jsem v latinském obřadu, a teprve postupně jsem se seznamoval s východní tradicí. Sám jsem potom přijal východní obřad jako biritualista. Musel jsem se naučit, jak již bylo řečeno, dýchat i tou druhou plící.

Existuje něco, co by vypovídalo o vašem osobním postoji ke světu? Idea, vize, heslo nebo nějaké gesto?

To nejcennější, co jsem v životě kněze a profesora teologie získal, pocházelo přímo od patera Špidlíka nebo z konfrontace s ním. Hlavní není princip nebo idea, ale život. Kde nejsou živí lidé, kteří se modlí, tam žádnou spiritualitu nenajdeme. Nakonec i teologie je reflexe toho, jak lidé v různých dobách věří.

Podle patera Špidlíka by dost dobře mohl být představitelem slovanské spirituality Švejk. Nevěří na nic, než na život. Jeho tragédie je v tom, že nevěří na život věčný.

rozmlouvali Milan Badal a Ondřej Ptáček

Rozhovor s P. Richardem Čemusem o životě v římském Russicu, o současné situaci v pravoslavných církvích a vztazích mezi katolíky a pravoslavnými uvedeme v některém z dalších čísel Katolického týdeníku na zahraniční straně.

Jsem vlastně „pohrobek mukla“

Pochází z pražské rodiny, která se na začátku normalizace po letech pronásledování kvůli víře rozhodla pro exil. Studoval a žije v Německu a Římě, jako vatikánský diplomat pracoval v Moskvě. Dnes je P. RICHARD ČEMUS SJ řádným profesorem spirituality křesťanského. Výcho- du na Papežském orientálním institutu v Římě a dává exercicie zasvěceným osobám i laikům.

Váš otec, angažovaný laik, byl v padesátých letech komunistickou StB zatčen a odsouzen. Vy jste se v té době narodil. Jak ty roky vaše rodina prožívala?

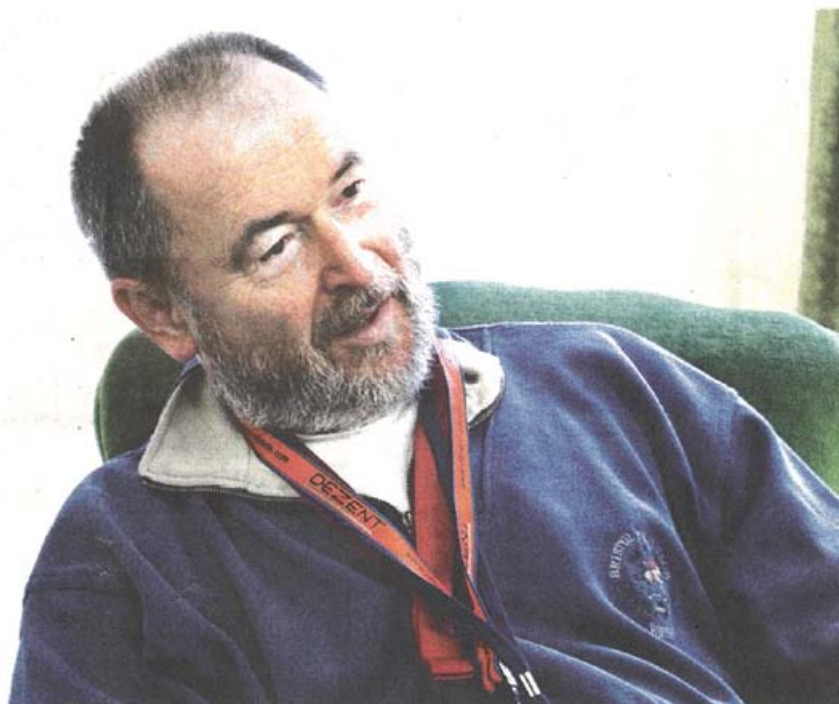
Jsem vlastně takový „pohrobek mukla“. Když otce zatkli, moje sestra Marie byla už na světě a mě matka čekala. Když je 1. prosince 1951 Josef Zvěřina oddával, bylo jim 26 a 22 let. Na jaře 1954 byl ale rodinnému životu konec.

Když k nám po otcově zatčení vtrhla StB, máma zareagovala: „Pánové, přišli jste se soudním příkazem k domovní prohlídce obžalovaného, nebo celé rodiny?“ Překvapeně odpověděli: „No, obžalovaného.“ Matka se nedala: „Tak to se musíte omezit na tuto jednu místnost, ostatní patří mým rodičům!“

Pocházela z dobře situované rodiny, můj děda byl stavitel a architekt. Pro matku, které bylo po maturitě nemožné studovat medicínu, se nenašla jiná práce než mazačka výhybek na dráze. Nebyli bychom přežili bez pomoci příbuzných a přátel, házeli nám do schránky peníze, ze Západu posílali balíčky, zkrátka různě nás podporovali. Matka na to nikdy nezapomněla a celý život pak taky druhým lidem pomáhala.

Mohli jste otce navštěvovat ve věznici?

Dobře si vzpomínám na pozdější dobu, kdy jsme otce navštěvovali v Opavě, což bylo možné jen jednou za dva měsíce, a navíc to bylo spojené se strašnými cestovními útrapami. Když byly návštěvní hodiny dopoledne, muse- li jsme dorazit už večer. Kde ale spát? Jednou nezbylo než přečkat noc v parku na lavičce. Kdyby si jistá dobrá duše z blízkého panelá- ku mladé ženy s dvěma dětmi nepovšimla a nepozvala nás k sobě, kdoví jak by to celé dopadlo.

„Za mě diplomatické angažmá v Moskvě může znalost ruštiny, kterou jsme se museli ve škole povinně učit,“ říká P. Richard Čemus SJ.

Ovlivnila vás v pozdějším životě skutečnost, že jste byl synem odpůrce režimu?

Na každém z nás se režim nějak podepsal. Mou sestru Marii učitelka týrala před třídou otázkou, kde že má tatínka? Když jsem chodil s kamarádem ráno ministrovat ke Sv. Prokopovi, do školy jsme pak museli jít oklikou, abychom nenarazili na spolužáky. Otec strávil ve vězení téměř sedm let, po propuštění nesměl dlouho pracovat jako inženýr, stále ho předvo- lávali k výsledkům. To nebyl život ve svobodě! A přesto zpětně mohu říct, že kdyby nebylo pří- kladu rodičů, nevím, jestli bych se vůbec někdy stal knězem...

Vaše rodina odešla na počátku sedmdesátých let do Německa. Předpokládám, že už jste dál nechtěli zažívat ten ponižující režim.

V zahraničí jsme byli už v roce 1968 a pak ještě o rok později. Přemlouvali nás, abychom tam zůstali, ale rodiče nechtěli. S počínající normalizací to ale dál už nešlo. Otec se angažoval v klubu K 231 (organizaci vzniklé na jaře 1968 a sdružující politické vězně komunistického režimu – pozn. red.) a byl několikrát varován. Hrozilo mu propuštění ze zaměstnání a bylo čím dál patrnější, že my děti nebudeme moci studovat. Za dramatických okolností (hrani- ce už byly uzavřeny) jsme tedy opustili vlast.

V exilu jsme našli domov nejprve v Západním Berlíně později na předměstí Mnichova, kde jsem maturoval, a posléze jsme zakotvili v Ba- densku-Württembersku, kde otec jako strojni inženýr našel práci ve svém oboru.

Když jste se po maturitě rozhodl stát se knězem, vstoupil jste nejprve do diecézního semináře a vystudoval teologii v Freiburgu im Breisgau. Na začátku osmdesátých let jste odešel do Říma do české koleje Nepomucenum, kde jste osobně poznal dvě výrazné osobnosti exilové církve – teology Karla Vránu a Tomáše Špidlíka SJ.

Karla Vránu jsem znal už z dřívějšíka. V roce 1973 se konala velká pouť k miléniu pražského biskupství, byli jsme v Římě celá rodina a přijal nás papež Pavel VI. Karel Vrána nebyl tehdy ještě rektorem Nepomucena. Křesťanská aka- demie, resp. Středisko Velehrad mělo v roce 1978 zasedání, kde se jednalo o tom, kdo se ujme po Mons. Plannerovi vedení české koleje. Jednání se odehrávalo v Jižním Tyrolsku, které bylo jakýmsi zázemím českých kněží, kteří se už nemohli vrátit do vlasti. Volba padla na Kar- la Vránu, ovšem s tím, že kolej tone v dlužích a nejsou peníze ani na jeho plat. Bránil se, že taky musí z něčeho žít a že by to ctihodní mu- žové měli pochopit. Nakonec se ale do tohoto jha nechal zapřáhnout. Především proto, že

mu záleželo na udržení možnosti svobodného zahraničního studia pro české a slovenské studenty teologie. A uspěl. Kolej zachránil!

Co jste se od Karla Vrány naučil?

Viděl jsem na něm, že mi rozumí, stal se našim rodinným přítelem. Úžasné pro mě bylo, když jsem jako alumnus poslouchal ráno kázání spirituála Špidlíka v kolejni kapli, jako student Lateránské univerzity byl dopoledne účasten přednášky Karla Skalického z fundamentální teologie a týž den odpoledne zažil hodinu filozofie s Karlem Vránou. A přitom jsem cítil, že to, co říkají, jsou odpovědi na moje otázky, které jsem s nimi diskutoval. A mimochodem: Vrána i Skalický byli velmi uznávaní římskými kruhy. V Itálii je důležité, jakou formu svému veřejnému vystupování vtisknete, na to se velmi dbá. A Vrána i Skalický to dokázali skvěle.

A jakou osobností byl pro vás Tomáš Špidlík?

Setkání s ním mně změnilo život. Pomohl mi objevit křesťanské Rusko, ponořit se do hlubin slovenské spirituality a najít cestu do Tovaryšstva Ježíšova.

Jak dnes s odstupem hodnotíte Špidlíkovo teologické dílo?

Jeho vědecká činnost není oddělitelná od jeho lidských postojů. Je to hluboce slovanské, dává primát vztahům. Hlavní Špidlíkův přínos vidím proto v personalismu, tedy ve snaze postavit člověka do centra zajmu v církvi, ve společnosti, v kultuře i politice. Přitom ukázal, že Slované mají k tomuto postoji přirozené vlohy skrze důraz na spiritualitu srdce. Špidlíkova teologie osoby je v tomto směru prorocká, protože nic není tak ohroženo jako člověk ve své svobodě. Špidlík je skutečným teologem nerozdělené církve a velkým Evropanem.

Když byl Karel Vrána rektorem Nepomucena, Tomáš Špidlík působil jako spirituál. Jak spolu vycházeli?

Když byl Karel Vrána rektorem Nepomucena, Tomáš Špidlík působil jako spirituál. Jak spolu vycházeli?

Byli to úplně rozdílné povahy a tím se doplňovali, každý měl své specifické zabarvení. A společného měli také nemálo, například humor nebo lásku k umění a kultuře. Vrána měl zvláštní dar – ohromně vyvinuté milosrdenství a předtuchu potíží, ve kterých by se bližní mohli ocitnout a na které ho upozornil. Otec Špidlík zase spíš nechal bližního „polívku“ zbaštit, aby si z toho vzal ponaučení. Škoda že Karel Vrána nestačil napsat všechno, co věděl. Špidlík psal hodně a i obtížná témata dovedl podat srozumitelným způsobem.

Myslíte, že je potřeba vše napsat? Není dnes na místě spíš jistá strídmost?

Když na slovanském Východě někdo odešel do samoty, mohlo se stát, že přestal psát. Psaní je jistý druh reflexe, který vás může vzdálit od bezprostřednosti duchovního života. Pro Vránu i Špidlíka bylo psaní službou. Vrána na-

psal úžasnou studii o podobenství o marnotratném synu. To snad nikdo jiný takto pronikavě nepromyslel. Teolog Henri Nouwen kdysi řekl, že kdyby se z evangelia nezachovalo nic kromě podobenství o marnotratném synu, tak víme o Bohu úplně všechno. A tohle Vrána žil. Třeba jednou jsme spolu seděli a já se zmínil, že nemám peníze, abych si koupil bundu. On se zvedl, sundal si svoji vlastní a dal mi ji. Vrána byl víc filozofem, literátem a básníkem, Špidlík zase teologem-myslitelem. Špidlík neustále promýšlel Boží vnuknutí. Mluvil o srdci, ale neřikal, že máme rozum potlačit. Rozum musí být napojen na srdce, skrze něž dává Duch Svatý inspirace, které potom rozum zpracovává. Vránově jemné poetické duši chyběla ona Špidlíkova vnitřní rigorózní disciplína, což se projevovalo například v kázání.

Vám bylo bližší to špidlíkovské pojetí?

Ano, protože on mluvil, jako když se malují ikony. Ani slovo navíc...

V devadesátých letech jste působil v Rusku jako vatikánský diplomat. Jak jste se k této misi dostal? Může za to Tomáš Špidlík a jeho východní spiritualita?

Může za to ruština, kterou jsme se museli na základní škole učit. Špidlík tomu říkal Pro-zřetelnost. Vzpomínám si, jak v Praze učitelka ruštiny vešla do třídy a zakřičela na nás: „Vy děláte, jako kdyby se nic nedělo!“ A já jsem na to řekl: „vždyť se taky nic neděje.“ Tak mě vyvolala k tabuli a dala mi pětku, „aby se něco dělo“. Dvacet let poté v Římě na Papežském orientálním institutu přišel profesor Špidlík s tím, že mám psát doktorskou práci o Ignáci Brjančaninovi. Všechny prameny byly ruský, navíc z poloviny 19. století, což je ještě napůl staroslověnština. Tak jsem si tehdy znalost jazyka chtěl nechtěl musel doplnit.

A jak jste se ocitl v Moskvě?

Po setkání papeže Jana Pavla II. s Gorbačovem jsem nastoupil do Státního sekretariátu. A do Ruska jsem měl letět 19. srpna 1991. Ráno jsem se probudil a zjistil, že v Moskvě zrovna probíhá převrat. Ptal jsem se nuncia, zda opravdu letíme. A on reagoval jasně – nemáme od papeže žádný jiný povel, takže se letí. Na letišti jsem potkal Matku Terezu. Setkal jsem se s ní dvakrát a pokaždé, když to mělo co dělat s Ruskem. Nejdříve v Londýně, když letěla do Ruska ona, a podruhé na letišti v Římě, když jsem do Moskvy mířil s nunciem já. Chápal jsem to jako znamení.

Co myslíte, můžeme z naší perspektivy Rusko vůbec pochopit?

Básník Tjutčev řekl, že Rusko racionálně nepochopí – *Rassiju umom ně pajmjoš*. Mísí se tu hluboká ruská kultura s přizemností. Kdo však hledá spiritualitu, tak ví, kde ji najít: v ruské duši, která by chtěla obejmout celý svět, v ruských chrámech a liturgickém zpěvu a u ruských starců, duchovních otců národa. Rusko je dědicem Byzance, která hledala souznění státu a církve

(symfonie). Proto pro Rusy pravoslavní není jen vyznání víry, ale i kulturní identita. A dnes? Vypadá to, že Rusko se poameričtí a Amerika poruší. Já jsem si vždycky říkal, proč jsme museli komunismus vypít až do dna a Západ toho už stal ušetřen. A ono to teď vypadá, že na Západ to teprve přijde.

MILOŠ DOLEŽAL

RICHARD ČEMUS (nar. 1954) je jezuitský kněz a autor řady studií, zejména z oblasti východní spirituality a duchovní interpretace současné kultury. V roce 1970 jeho rodina odešla do exilu do Spolkové republiky Německo. V roce 1983 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Na kněze byl vysvěcen 29. května 1988 papežem Janem Pavlem II. ve svatopetrské bazilice. Na Papežském orientálním institutu obhájil v roce 1991 u profesora Tomáše Špidlíka doktorskou práci. V roce 1990 byl povolán do Státního sekretariátu Svatého stolce; působil na nunciatuře v Moskvě. Po návratu do Říma se stal vicerektorem Centra Aletti v Římě a současně nástupcem emeritovaného profesora Tomáše Špidlíka na katedře spirituality křesťanského Východu na Papežském orientálním institutu. Zastával funkci rektora Papežské koleje Russicum a působil jako spirituál Papežské koleje Nepomucenum v Římě. Věnuje se publicistice, především ve Vatikánském rozhlasu, dává exercicie. Vystupuje s přednáškami zejména na Slovensku.

Pravda je proto vždy osobní, konkrétní a živá.

Poznatek, že jak lidová zbožnost, tak výstup po hřebenech ducha musí zůstat zasazení do života, Špidlík takřka nasál s mateřským mlékem. Život je pro něj první a poslední kritérium pravdy o Bohu, jenž se zjevuje svým působením v reálném, ne ve virtuálním světě. Skutečnost je Boží, chimérami operuje odpůrce. Pravda je proto vždy osobní, konkrétní a živá. Tuto personalistickou gnoseologii Špidlík neobjevil až u ruských autorů, ale nacházel ji právě v české kultuře, zejména v poesii a v lidových písních [...]. Dokonce i dobrého vojáka Švejka dokáže kriticky ocenit: je pro něj postavou, která Jaroslava Haška mohla postavit na úroveň Cervantese. Že Švejk věří hlavně na život, z něj dělá sice svérázného, ale ryziho představitele české mentality. Jelikož mu ale chybí víra v život věčný, ani humorem nezakryje, že je postavou v hloubi duše tragickou – k obrazu a podobenství autora.

Richard Čemus SJ,
Duše poutníka

Oslava narozenin

Ve dnech 3. až 6. října 2024 se uskutečnila oslava narozenin P. Richarda Čemuse na zámku Štěkeň u Strakonice. Zámek spravuje kongregace řeholních sester Congregatio

Jesus, u kterých P. Richard pobývá v rámci svých ozdravných pobytů. Oslavy se zúčastnili přátelé P. Richarda Čemuse z Čech, Moravy a Německa.

P. Richard Čemus celebruje nedělní mši sv. v zámecké kapli;
foto Michal Ryant

P. Richard Čemus při slavnostním přípitku v prostorách zámku; foto Ing. Roman Farion

Přátelé a dobrodinci P. Richarda Čemuse;
foto Ing. Roman Farion

Přátelé a dobrodinci P. Richarda Čemuse;
foto Ing. Roman Farion

Kněžské svěcení P. Richarda Čemuse papežem Janem Pavlem II. dne 29. 5. 1988 ve Svatopetrské Bazilice

Zámek Štěkeň; zdroj internet